

Література

1. Дем'яненко Т.І. Сталий розвиток вітчизняних підприємств в сучасних економічних умовах // Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2020. Т. 31 (70), № 2 (1). С. 185-188. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_econ_2020_31%2870%29_2%281%29_32
2. Князева О.А., Дем'янчук М.А. Проблеми сталого розвитку підприємств в умовах глобалізації // Економічний вісник університету. 2015. Вип. 25 (1). С. 110-117. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvu_2015_25%281%29_21
3. Слюсарева Л.В., Жмайлов В.М. Сталий розвиток підприємств: дуалізм концептуальних підходів // Актуальні проблеми інноваційної економіки. 2019. № 4. С. 87-92. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apie_2019_4_17

УДК: 338.439

Едуард Савицький

*к. е. н., доцент, доцент кафедри комерційної діяльності і логістики,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Україна
eduard.savitskyi@gmail.com*

СТРАТЕГІЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

STRATEGIC ASPECTS OF ENSURING FOOD SECURITY AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF RURAL AREAS

Анотація. Визначено ряд негативних процесів у сільському господарстві України. Обґрунтовано необхідність розробки комплексної стратегії розвитку сільськогосподарського виробництва. Запропоновано перелік ключових положень стратегії та розглянуто вжиті державою заходи.

Ключові слова: стратегія, сталий розвиток, експорт, імпорт, продовольча безпека, агробізнес.

Abstract. A number of negative processes in Ukrainian agriculture are identified. The need to develop a comprehensive strategy for the development of agricultural production is substantiated. A list of key provisions of the strategy is proposed and measures taken by the state are considered.

Key words: strategy, sustainable development, export, import, food security, agribusiness.

Системний і комплексний розвиток сільських територій та формування конкурентоспроможного сільськогосподарського виробництва в Україні значною мірою стримуються через відсутність узгодженої стратегії розвитку, яка б спрямовувала зусилля органів державної влади, місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання та наукових установ на досягнення визначених цілей.

Проведені протягом останніх десятиліть реформи дозволили наростити спроможність агропромислового комплексу гарантувати продовольчу безпеку держави та стати важливим постачальником продовольства на світові ринки. Проте, поряд з цим загострилися питання забезпечення сталого розвитку сільських територій.

Особливу стурбованість викликають негативні процеси, які посилюються у сільському господарстві України, зокрема, падіння виробництва продукції тваринництва, зростання імпорту молочних та м'ясних продуктів тощо.

Так, поголів'я великої рогатої худоби (ВРХ) в Україні продовжує зменшуватись. Станом на 1 січня 2022 року кількість ВРХ становила 2644,0 тис. голів або 10,74 % у порівнянні з 1991 роком (24623,4 тис. голів). Корів на початок 2022 року налічувалося 1544,0 тис. голів, що становить 18,43 % у порівнянні з 1991 роком (8378,2 тис. голів).

Знижуються обсяги надходження продукції тваринництва на переробні підприємства. У 2021 році на переробку надійшло 88,7 тис. т ВРХ у живій вазі, що на 6,1 % більше, ніж у попередньому 2020 році, проте на 74 % менше, ніж у 2000 році. Молока на переробку у 2021 році надійшло 3,2 млн т, що на 8,9 % менше, ніж за попередній 2020 рік (3,3 млн т у 2000 році).

При цьому надходження молока від сільськогосподарських підприємств зменшилися на 3,1 %, а від господарств населення на 24,4 %.

Імпорт молочних продуктів у 2021 році склав 384,5 млн дол. США, що на 24,7 % переважає показник 2020 року та більш ніж у 4,8 раза показник 2015 року. Імпорт м'ясопродуктів у 2021 становив 214,5 млн дол. США, що на 30 % вище показника 2020 року та більш ніж у 2,1 раза показника 2015 року.

Середній показник споживання населенням яловичини й телятини у 2020 році склав 8,1 кг на особу в рік, що на 11 % менше у порівнянні з 2014 роком, і становить лише 22,5 % від рекомендованої норми. Рівень споживання молока та молочних продуктів (у перерахунку на основний продукт) у 2020 році становив 202 кг на особу в рік, що на 9 % менше у порівнянні з 2014 роком та майже вдвічі менше від рекомендованої норми.

Особливо актуальним питанням для розвитку аграрного сектора є підвищення ефективності сімейних фермерських господарств, створення нових робочих місць для зайнятості населення безпосередньо у виробництві сільськогосподарської продукції, переробці сировини, її заготівлі та збуті.

Враховуючи вищезазначене, надзвичайно важливим завданням є розробка комплексної довгострокової стратегії розвитку сільськогосподарського виробництва в Україні, яка повинна містити положення щодо:

- розробки сучасних комплексних програм відродження молочного скотарства, що мають включати заходи зі сприяння розвитку великих підприємств, фермерських господарств і господарств населення;
- здійснення заходів з підвищення якості молочної сировини шляхом забезпечення сімейних фермерських господарств обладнанням для доїння та охолодження молока, розширення мережі молокоприймальних пунктів, забезпечення контролю якості продукції на всіх етапах виробництва і переробки;
- державної підтримки розвитку переробки продукції тваринництва фермерськими господарствами та регіональними виробниками з урахуванням зональних особливостей;
- забезпечення розробки та впровадження нових методів збагачення кормів для молочного скотарства, що дозволить збільшити надої якісного молока;
- зниження податку на додану вартість на молочну продукцію до 7-12% за прикладом розвинених країн.

Реалізація заходів, спрямованих на досягнення визначених стратегією цілей, дозволить підвищити ефективність аграрної політики, сприятиме комплексному розвитку сільськогосподарського виробництва і сільських територій та забезпечуватиме належний рівень продовольчої безпеки держави.

Процес правового регулювання діяльності в сільському господарстві як стратегічний галузі економіки України є досить складним і об'ємним. Поява непередбачуваних факторів, які кардинально змінюють поточні умови господарювання, обумовлює потребу оперативного втручання та внесення змін до чинного законодавства.

Протягом першої половини 2022 року державою була вжита низка заходів, направлених на підтримку життєдіяльності та подальший розвиток виробників сільськогосподарської продукції, зокрема, розроблено систему державних гарантій для позичальників-аграріїв, встановлено податкові пільги, спрощено деякі регуляторні процедури, відновлено відшкодування ПДВ тощо [4].

Ефективність та дієвість вказаних кроків є темою подальшого дослідження та аналізу. Разом з тим процес законодавчих змін повинен продовжуватися і має бути прозорим та відкритим для представників бізнесу, громадськості та експертів. Враховуючи той факт, що нині українські аграрії отримують допомогу навіть від Європейського союзу, зазначені рішення повинні стати частиною системного комплексу заходів щодо підтримки українських виробників сільськогосподарської продукції.

Література

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Сичевський М.П., Юзефович А.Е., Коваленко О.В. Стратегія зростання «Харчова промисловість України – 2030» (передумови і перспективи). К.: Аграр. наука, 2019. 32 с.
3. Стратегічні напрями сталого розвитку сільських територій на період до 2030 року / [Лупенко Ю.О., Малік М.Й., Булавка О.Г. та ін.]; за ред. Ю.О. Лупенка. К.: ННЦ ІАЕ, 2020. 60 с.
4. Тищенко О. Огляд законодавчих змін для агробізнесу під час війни. URL: https://biz.ligazakon.net/analytics/212091_oglyad-zakonodavchikh-zmn-dlya-agrobiznesu-pd-chas-vyni

УДК: 330.322:336

Наталія Левковець

*к.е.н., доцент кафедри фінанси, облік і аудит
Національний транспортний університет, Україна
nlp08@ukr.net*

Алла Вакулович

*здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньо-професійна програма «Цифрові технології обліку»
Національний транспортний університет, Україна
alysik1119@gmail.com*

ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ЯК ЗАПОРУКА ПІДВИЩЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

INCREASING INVESTMENT ATTRACTIVENESS AS A KEY TO INCREASE IN THE ENTERPRISE'S PERFORMANCE INDICATORS

Анотація. Для залучення інвестиційних ресурсів підприємство повинно відповідати ряду характеристик, тобто бути інвестиційно привабливим. Формування інвестиційної привабливості підприємства необхідно для забезпечення конкурентоспроможності продукції і підвищення її якості.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, показники, джерела, ресурси, інвестиції.

Abstract. In order to attract investment resources, the enterprise must meet a number of characteristics, that is, be attractive for investment. The formation of the investment attractiveness of the enterprise is necessary to ensure the competitiveness of products and increase their quality.

Keywords: investment attractiveness, indicators, sources, resources, investments.

Інвестиції відіграють ключову роль у фундаментальних економічних процесах, які відбуваються в бізнесі. Від якісних і кількісних характеристик інвестиційних рішень залежить виробничий потенціал підприємства, ефективність його діяльності, галузей і творчих структур суспільного виробництва.

Інвестиційна привабливість – це сукупність фінансово-економічних показників, які визначають оцінку зовнішнього середовища, рівень позиціонування на ринку та потенціал отримання кінцевого результату [1, с. 336].

На цей показник впливає багато факторів, одним з яких є інвестиційна привабливість галузі. Неможливо дати найбільш точне визначення цього поняття, оскільки в кожній області існує набір властивостей, необхідних для визначення рівня привабливості. В основному концепція розроблена для того, щоб дозволити інвесторам оцінити прибутковість вкладення своїх грошей у проект.

Внутрішні інвестиційні ресурси - це частка капіталу у власних коштах підприємства, яка може бути використана для фінансування інвестиційної діяльності [5, с. 85-86]. Зовнішні інвестиційні ресурси — це частина капіталу, яку підприємство залучає із зовнішніх джерел для фінансування інвестиційної діяльності [5, с. 86].

Серед джерел внутрішнього фінансування найважливішим є прибуток підприємства. З метою фінансування інвестиційної діяльності використовується частка прибутку, що